

MOTIVI ZA TURNO SMUČANJE

NI IMUNIH ZA LEPOTO GORSKE NARAVE

SILVO KRISTAN

O motivih, ki ženejo turne smučarje v pomladanskih mesecih v zasnežene gore, velikokrat beremo med vrsticami v gorniškem slovstvu. Iz zanosnih opisov je mogoče izluščiti, kaj je pravzaprav tisto, kar najbolj privlači. Svoja doživetja in občutke opisujejo ali gorniški etiki (po **Tumi**), ki jim je v osredju opazen ali izjemen športni dosežek, ali pa esteti in romantiki. Oboji imajo nekaj skupnega: so iz rodu homo alpinus, kar pomeni, da imajo gore in gorništvo radi tudi takrat, kadar niso zasnežene. Takšni opisi pa znajo biti osebni, pristranski, saj je znano, da »vsak berač svojo malho hvali«. Pa ne samo to. Na ljubljeni osebi, v katero si do ušes zatreskan, res ne moreš videti nič slabega in grdega. Vse je navdušujoče in ves si blažen, samo da si lahko v njeni bližini in uživaš njene čare. Ob takšnem doživljanju niti slabih stvari ne zaznaš.

Tako je tudi z gorami. Seveda takšnih posameznih ocen ni mogoče posplošiti na negoriško populacijo. Zato nas je zanimalo, kako doživljajo turno smučanje tisti, ki jim gorništvo ni način življenja in so prišli na smučeh v Zlatorogovo kraljestvo neprostovoljno. Hkrati smo želeli dobiti več informacij, tako da bi ugotovitev lahko kolikor toliko posplošili.

KAKO JE BIL NAREJEN POSKUS

Uporabljena je bila metoda ankete, vprašanci pa so bili študenti tretjega letnika Fakultete za šport, ki so morali v okviru rednega študijskega programa opraviti petdnevni tečaj turnega smučanja z drugimi vsebinami za zimsko šolo v naravi. Tečaji so bili v Koči pod Bogatinom na Komni. V času tečaja so študenti opravili tri daljše turne smuke. Pod pojmom 'turni smuk' je razumeti vzpon na smučeh ali s smučmi na nahrbtniku na enega ali dva od višjih vrhov na planoti Komni (Kal, Lanževica, Vrh nad Gracijo, Mahavšček, Bogatin), krajše grebensko prečenje na smučeh (med enim in drugim vrhom) in krmarjenje v dolino do Koče pod Bogatinom.

Poskus je bil opravljen v letih 1993, 1995, 1997 in 1998. Da bi vsem vprašancem zagotovili enake okoliščine in približno enako doživljanje, je bila v vzorec izbrana samo skupina, ki je imela prve štiri dni tečaja ustrezne vremenske in snežne razmere. – V skladu z navado, ki velja za raziskovalna poročila, je treba natančno navesti okoliščine, v katerih je bil opravljen poskus. Zato je treba opredeliti pojem »ustrezne razmere«. Vsak dan tečaja so bile razmere ocenjene od 1 do 10 točk. Z desetimi točkami so bile ocenjene idealne razmere za turno smučanje, to je sončen dan s tršo snežno podlago (sreenc, 'firm') vsaj tja do 11. ure dopoldne. Sleherno odstopanje od idealnih razmer je pomenilo ustrezno zmanjšanje točkovne ocene. Če je bila povprečna ocena prvih štirih tečajnih dni vsaj 8 točk, so

bili študentom zadnji dan razdeljeni vprašalniki. Za poskus so bile torej izbrane skoraj idealne vremenske in snežne razmere. Takšne razmere so bile izbrane tudi zato, ker ljubitelji turnega smučanja poskušajo tudi sami 'zadeti' prav takšne razmere. Megle, sneženja in močne odjuge se izogibajo. Takrat ostanejo doma in čakajo na priložnost.

Zaradi razmeroma strogega merila za »ustrezne razmere«, v katerih je bil opravljen poskus, je bilo v štirih letih v vzorec vključenih le 6 skupin oziroma 162 študentov. Razmerje med moškimi in ženskami je bilo približno 60:40. Vprašanci so bili po smučarskem znanju približno normalno razpršeni; v vzorcu so bili tako slabši smučarji kot že vadiitelji ali učitelji smučanja. Zelo slabih smučarjev ni bilo. Vzorec je bil zelo razpršen tudi po ukvarjanju s športnimi zvrstmi. V vzorcu so bili študenti, ki se posebej ne ukvarjajo z nobeno športno zvrstjo, pa tudi vidnejši športniki v različnih športnih zvrsteh. Med vprašanci je bil tudi kakšen 'šodrovec'.

Zadnji dan tečaja so študenti anonimno odgovarjali na vprašalnik, ki je vseboval naslednja tri vprašanja:

1. Ali te kot športnorekreativna zvrst navdušuje turno smučanje v dobrih snežnih in vremenskih razmerah? (DA – NE)

2. Če si na prvo vprašanje odgovoril 'DA', navedi dva razloga za takšno odločitev! Pod št. 2.1. zapiši najmočnejši razlog, pod št. 2.2 pa manj pomemben.

3. Če si na prvo vprašanje odgovoril 'NE', navedi dva razloga za takšno odločitev! Pod št. 3.1. zapiši najmočnejši razlog, pod št. 3.2. pa manj pomemben.

Da ne bi vplivali na odgovore ali utesnjevali vprašancev, so bila vprašanja odprta, tako da je lahko vsak vprašanec odgovoril, kar mu je res prišlo na misel. S tem je bila pridobljena širina raznovrstnih informacij, ki pa jih je bilo treba za statistično obdelavo kategorizirati. Raznovrstni odgovori vprašancev, ki so povedali, kaj jih najbolj privlači in navdušuje (točki 2.1. in 2.2.), so bili kategorizirani v naslednjih šest sklopov: lepota gorske narave (estetski, romantični motiv), telesna dejavnost v naravnem okolju (športni motiv), smučanje po neurjenih pobočjih (smučarski motiv), spoznavanje novih stvari, širjenje obzorja (vedoželnost), družba, zabava (socialni motiv) in sprostitve (sprostitveni motiv).

Odgovori vprašancev, ki so negativno doživljali turno smučanje (točki 3.1. in 3.2.), so bili tako redki, da posebna kategorizacija odgovorov ni bila potrebna in so zato v poročilu navedeni izvirni odgovori.

Najmočnejši razlog vprašancev za pozitivni odgovor (točka 2.1.) je bil ovrednoten z dvema točkama, drugi razlog (točka 2.2.) pa z eno točko. Enako so bili točkovan razlogi za negativne odgovore (3.1. in 3.2.). Nekaj vprašancev je navedlo samo prvi razlog. V tem primeru je bil drugi 'odgovor' ocenjen z nič točkami, ker ga ni bilo. Po navedenem načinu točkovanja odgovorov je bilo na razpolago 486 točk (162 vprašancev x 3 točke). 97

Seštevek točk kategoriziranih odgovorov vseh 162 vprašancev nam je pokazal tisto, kar smo želeli ugotoviti, to je, kako študenti Fakultete za šport, ki niso gorniki, v dobrih vremenskih in snežnih razmerah doživljajo turno smučanje.

IZIDI S KOMENTARJEM – 1. VPRAŠANJE

– *Ali te kot športnorekreativna vrst navdušuje turno smučanje v dobrih snežnih in vremenskih razmerah?*

DA – 156 odgovorov (96,3 %), **NE** – 6 odgovorov (3,7 %)

Odgovori so prijetno presenetljivi za vzorec, ki ni imel gorniškega 'rodovnika' in se hkrati ni odločil prostovoljno, da poskusi to gorniško vrsto. Najbrž je k takšnim odgovorom prispeval tudi način dela. Dopoldanske ture so potekale v treh homogenih skupinah. Študenti so sami izbrali skupino. Na voljo so imeli 'jurišni oddelek', 'zlato sredino' in 'sindikavno skupino'. V 'sindikavno skupino' so se navadno javljali slabši smučarji, telesno manj vzdržljivi in tisti, ki niso prišli na tečaj s posebnim veseljem, mogoče celo s strahom. V tej skupini so bili možni prihodnji nosilci negativnih odgovorov. Zato je bilo vodenje te skupine še posebej načrtovano tako, da bi bilo kar najmanj negativnih občutkov in doživetij (počasen tempo, spoznavanje vrhov, razgledi z razlago, zgodovinske in druge zanimivosti, opazovanje živalskih sledov, pripovedovanje šal in anekdot, skrbno izbiranje pobočij za sestopno krmarjenje in podobno). Temeljni 'vzgojno-izobraževalni' namen v tej skupini ni bil za vsako ceno doseči ta ali oni vrh, ampak udeležencem kar najbolj približati zasnežene gore.

Utemeljeno je mogoče domnevati, da bi mešanje 'jurišnikov' in 'sindikalistov' vplivalo na drugačno razmerje med odgovori 'DA' in 'NE'. Če bi se nehomogena skupina prilagajala 'sindikalistom', ne bi bili zadovoljni 'jurišniki' in obratno. Takšna izkušnja še živi iz obdobja, ko zaradi majhnega števila tečajnikov ni bilo mogoče organizirati dela v treh homogenih skupinah.

Presenetljivo veliko pozitivnih odgovorov je najbrž mogoče pripisati tudi dejstvu, da na tečajih turnega smučanja Fakultete za šport ni bilo zelo slabih smučarjev, ker so šlo smučanja že absolvirali v prvih dveh letih študija. Mogoče je tudi domnevati, da je izrazilo 'športni' vzorec vprašancev prispeval k večjemu številu pozitivnih odgovorov. Obeh domnev pa ni mogoče zanesljivo potrditi. Z večjo verjetnostjo je mogoče presenetljivo dober sprejem turnega smučanja pripisati dobrim vremenskim in snežnim razmeram ter ustreznemu 'pedagoškemu' delu po homogenih skupinah.

Omeniti velja še opremo. Skoraj vsi študenti so imeli najnujnejša pripomočka za turno smučanje, to je turne vezi in kože za vzpenjanje. Na podlagi dolgoletnih izkušenj je mogoče utemeljeno domnevati, da je tudi ta oprema prispevala k presenetljivo visokemu številu vprašancev, ki so pozitivno doživljali turno smučanje.

2. VPRAŠANJE

– *Če te turno smučanje navdušuje, navedi dva razloga za takšno stališče!*

Po kategorizaciji razlogov (motivov) za pozitiven odgovor in seštevku točk so bili dobljeni naslednji izidi (427 točk = 100 %):

Lepota gorske narave (estetski, romantični motiv) 195 točk (45,7 %).

Smučanje po neurejenih pobočjih (smučarski motiv) 112 točk (26 %).

Telesna dejavnost v naravnem okolju (športni motiv) 69 točk (16,2 %).

Spoznavanje novih stvari, širjenje obzorja (vedoželnost) 21 točk (5 %).

Družba, zabava (socialni motiv) 18 točk (4,2 %).

Sprostitev (sprostilni motiv) 12 točk (2,8 %).

Skupaj 427 točk (99,9 %).

Seveda med posameznimi motivi ni mogoče zarisati natančne ločnice. Motivi se velikokrat prepletajo ter združujejo in je včasih celo vprašancu težko natančno odgovoriti, kaj je zares tisto, kar ga najbolj navdušuje.

Najpogostejši razlog za pozitivno doživljanje turnega smučanja je bil »lepota gorske narave«, torej estetski, romantični motiv. Od 156 vprašancev, ki so turno smučanje prijetno doživljali, jih je kar 71 (46 %) navedlo ta motiv na prvem mestu (za dve točki). Če pa upoštevamo točkovno ocenjevanje, je ta motiv 'zasedel' 45,7 % razpoložljivih točk. Primerjanje števila vprašancev, ki so na prvo mesto postavili motiv »lepota gorske narave«, s točkovnimi ocenami za ta motiv (46 % – 45,7 %) še dodatno potrjuje verodostojnost ugotovitve o vodilnem motivu.

Na podlagi dolgoletnih izkušenj in nesistematičnih opažanj se zdi, da je delež tistih odgovorov, ki na prvem mestu navajajo »lepoto gorske narave«, majhen. Pričakovano je bil višji odstotni delež tega motiva. Možno je, da so nesistematična opažanja bila nenatančna in precenjena, lahko pa je nepričakovana ugotovitev posledica posebnega vzorca, na katerem je bil poskus opravljen. Med študenti Fakultete za šport je namreč navadno več kot polovica odličnih smučarjev ter celo vaditeljev in učiteljev, pri katerih je najbrž prevladalo doživljanje smučanja na dolgih pobočjih v izjemnih vremenskih in snežnih razmerah, tako da je bil motiv »lepota gorske narave« potisnjen nižje. Zagotovo odlični smučarji na lestvici motivov postavljajo smučanje višje kot pa slabi in slabši smučarji. Slednji so na turnem smučanju navdušeni bolj zaradi lepote gorske narave kot zaradi smučanja. Mogoče je torej domnevati, da bi bil v vzorcu povprečnih in slabših smučarjev veliko večji odstotni delež tistih, ki bi predvsem »lepoto gorske narave« postavili na oltar turnega smučanja.

Pol manj je bilo tistih vprašancev, ki so prijetno doživljanje turnega smučanja pripisali smučanju oziroma krmarjenju po nepripravljenih pobočjih. Od 156 vprašancev jih je ena petina (31 oseb, 20 %) na prvem mestu navedla smučanje. Če pa upoštevamo točkovno ocenjevanje, je ta motiv 'zasedel' 26 % razpoložljivih točk. Mogoče je domnevati, da je bil pomen smučanja nekoliko precenjen zaradi izbranega vzorca (precej dobrih in odličnih smučarjev) ter dobrih vremenskih in snežnih razmer. V skupini povprečnih ali celo slabših smučarjev in v slabih snežnih razmerah najbrž vprašanci ne bi smučanju prisodili tolikšnega pomena.

Zaradi posebnosti vzorca je bil verjetno športni motiv (»telesna dejavnost v naravnem okolju«) razmeroma slabo zastopan (16,2 %). Vprašanci, ki so bili vključeni v raziskavo, so namreč imeli v svojem vsakodnevnem življenju veliko več gibanja tako v zaprtih prostorih kot v naravnem okolju, zato se je ta motiv verjetno zabrisal oziroma sta ga zasenčila prva dva motiva. Mogoče je domnevati, da bi v vsakodnevnem življenju gibalno ne-dejavni udeleženci ter povprečni ali slabši smučarji postavili ta motiv na precej višje mesto, pravzaprav kar na drugo mesto.

Motiva »lepota gorske narave« in »smučanje« sta 'zasedla' nekaj manj kot tri četrtine (72 %) razpoložljivih točk. Preostalih 28 % razpoložljivih ocenjevalnih točk je odpadlo na druge štiri motive. Če pa združimo prve tri motive (lepota gorske narave, smučanje, telesna dejavnost v naravnem okolju), lahko ugotovimo, da so 'zasedli' kar 88 % razpoložljivih točk, tako da je samo 12 % odpadlo na druge motive. Ugotovitev dopušča sklep, da v motivacijski strukturi turnih smučarjev popolnoma prevladuje »lepota gorske narave«. Utemeljeno je mogoče tudi domnevati, da sta tudi druga dva

motiva kontaminirana (spojena, združena) z »lepoto gorske narave«, saj je zagotovo smučanje po nepripravljenih dolgih pobočjih vznemirljivejše prav zaradi »lepote gorske narave«. Tudi »telesna dejavnost v naravnem okolju« je mogoče še posebno ceniti prav zaradi »lepote gorske narave«.

3. VPRAŠANJE

– Če ti turno smučanje ni všeč, navedi dva razloga za takšno stališče!

Negativno je odgovorilo 6 vprašancev, kar je komaj 3,7 % od vseh vprašancev, ki so sodelovali v anketi. Šest vprašancev, ki jim turno smučanje ni všeč, je 'zasedlo' 18 točk (6 x 3) od 486 možnih, kar je 3,6 % od vseh možnih točk. Odstotni delež negativnih odgovorov, ki je bil izračunan od števila vprašancev, je praktično enak odstotnemu deležu negativnih odgovorov, ki je bil izračunan od razpoložljivih ocenjevalnih točk. Primerjanje obeh podatkov (3,7 %–3,6 %) dodatno potrjuje veljavnost ugotovitve.

Zaradi majhnega števila negativnih odgovorov kategorizacija teh ni bila potrebna niti ne bi bila smiselna, zato so navedeni izvirni odgovori. Ti so naslednji:

namesto komentarja

GORA NA KONCU SANJ

Zdaj si marsikdo že postavlja svoje letošnje planinske cilje: veliko jih je, toliko, da bo vse do pozne jeseni in do prvega prihodnjega snega komajda mogoče uresničiti, najverjetneje jih je bistveno preveč za eno samo poletje. Marsikateri od njih bo skoraj gotovo tudi bistveno previsok in pretežaven: razmeroma lahko je pozimi v topli sobi načrtovati vzpon na Everest, ko beremo, kdo vse da že pride ali se vsaj podá nanj ali podenj, ali morda na Kilimandžaro, na katero od šesttisočmetrskih trekinških gora v Himalaji ali na pectisočaka v Andih, ali nemara na Škrlatico, na Kočno ali na Triglav.

Lepi načrti večkrat padejo v vodo, ko se resnejši snovalci spomladi odpravijo na prvi preizkus na mnogo nižji in manj zahteven vrh: ne, na visoke in težje dostopne gore ne more priti čisto vsak, čeprav ima še tako veliko željo.

Na marsikaterega pa vendarle, če je le želja dovolj velika in dovolj trdno podprta z voljo, ki pomeni tudi veliko kondicijskih treningov, veliko priprav in življenja po pravilih, ki so jih v dolgih desetletjih napisali mojstri takih večšin in ljudje izpod takih gora.

Vsak ima svoj Everest in svoj Triglav, svoj najvišji vrh, ki si ga želi preplezati ali prehoditi v življenju. Za marsikoga je najvišji cilj že hrib, ki ga iz dneva v dan

gleda izpred svojega domovanja, a na njem iz kdove katerega vzroka še ni bil, vendar bi se kdaj hotel povzpeli nanj. To je njegov Everest in Triglav in ko bo stal na njegovem vrhu, bo uresničil to svojo življenjsko željo in se bo povzpел na svoj Everest in Triglav.

Kdor se bo odločil iti na čisto pravi Triglav, bo tja gor tudi prišel ne glede na nujno potrebna odpovedovanja. Toda nepremišljeno bo ravnal, kdor se bo tja gor odpravil, ne da bi vsaj približno vedel, v kaj se podaja; samomorilski podvig bi bil, če bi se kdo smučal z vrha Vitranca ali poskusil s smučmi skočiti na planiški skakalnici, ne da bi te večšine prej poskusil na manj zahtevnih in nevarnih smučinah.

Komur je življenjska želja vsaj enkrat stati ob Aljaževem stolpu na najvišji točki domovine, pa si je ne drzne uresničiti sam, se lahko dogovori z gorskim vodnikom, ki natančno ve, kdaj in kako naj bi šel proti vrhu. To sicer stane nekaj denarja, toda če gre za življenjsko željo, gotovo ne bo pretežko dati tisti denar, ki ga ne bo toliko, da ne bi odtehtal pomembnega in najvišjega cilja.

Kdo bi morda hotel to željo uresničiti na najlažji možen način, s helikopterjem do Kredarice, ki je po tako poenostavljenem prepričanju takointako že na Triglavu, mu bo to sicer dano, vendar to nikakor ne šteje v gorniško osvajalsko kategorijo. V gorah mora biti menda vsak meter višine pridelan dobesedno v potu lastnega obraza, šele potem se pokaže svet, ki je na oni strani lagodnosti in je mogoče prav zato tako čaren, kot je. Seveda pa to vedo samo tisti, ki so to že kdaj izkusili.

Marjan Raztresen

- preveč hoje, pretežke smuči,
- ne maram snega, ne maram smučanja,
- nepripravljeno smučišče,
- raje smučam ob žičnici,
- nevarnost padcev,
- drugi športi so mi ljubši.

Glede na zanemarljivo število negativnih odgovorov (3,7 %) je poseben komentar nepotreben. Mogoče le tole: Odgovori kažejo na to, da imajo negativno stališče do turnega smučanja predvsem slabši smučarji, saj je večina odgovorov povezana s slabšim obvladovanjem smučanja. Takšno ugotovitev potrjuje tudi dolgoletna izkušnja. Takšno zavračanje je pravzaprav razumljivo, saj tistega, kar ne znamo, tudi ne počnemo radi. To smo tudi 'nestatistično' ugotavljali, zato smo udeležencem tečajev, ki slabo smučajo, svetovali, naj se raje prej izpopolnijo v smučanju in se šele nato udeležijo tečaja turnega smučanja. Zaradi študija in opravljanja diplome študenti nasvetov največkrat niso upoštevali.

Vendar pa ni pravilo, da slabši smučarji zavračajo turno smučanje. Ob ustreznem vodenju, smotni izbiri terena in časa ture (izbira temperature zraka in s tem povezane vrste snega) je večina slabših smučarjev prijetno in navdušujoče doživljala turno smučanje. - Ob tem je seveda treba pojasniti pojem 'slabši smučarji'. Pod tem pojmom razumemo osebe, ki kolikor toliko zanesljivo obvladajo plužno krmarjenje tudi v spremenljivih snežnih razmerah in zmorejo nadzorovati hitrost drsenja. Smučarsko znanje, ki ne ustreza temu merilu, je 'slabo' oziroma 'zelo slabo' in ni primerno za turno smučanje. Celo nevarno je.

SKLEPI

1. Poskus dopušča trditev, da turno smučanje lahko navduši veliko večino (preko 90 %) tistih, ki to poskusijo, če je zadoščeno naslednjim pogojem:

- kolikor toliko zanesljivo obvladanje vsaj plužne tehnike krmarjenja;
- dobre vremenske in snežne razmere;
- na turo naj gre homogena skupina (tako glede telesne pripravljenosti kot smučarskega znanja);
- če skupina ali družčina ni homogena, je treba turo (trajanje, telesni napor, vrsto snega, pobočja za se-

stopno krmarjenje) skrbno prilagajati najslabšemu članu v skupini.

Te ugotovitve resda dopušča poskus na posebnem vzorcu, vendar pa ni razloga, da te ugotovitve ne bi veljale za vse druge podobne skupine odraslih udeležencev. Zagotovo trditev, da turno smučanje lahko navduši preko 90 % tistih, ki pridejo to poskusiti, ne velja za učence osnovnih in srednjih šol. Zanimivo bi bilo takšno raziskavo narediti na eni od osnovnih šol, ki ima šolo v naravi v gorskem svetu in seznanja učence s turnim smučanjem.

2. Večletni poskus s študenti Fakultete za šport je pravzaprav potrdil tisto, kar nam opisujejo posamezni navdušenci turnega smučanja. Motiva »lepota gorske narave« in »smučanje« v tej naravi sta 'zasedla' skoraj tri četrtine (72 %) razpoložljivih točk. Doslej smo o takšnih doživetjih lahko le verjeli temu ali onemu piscu, zdaj je to tudi potrjeno na večjem vzorcu, ki ni bil del gorniške populacije in se je prvič srečal s turnim smučanjem. Poskus potrjuje, da nihče ni imun pred »lepoto gorske narave«.

3. Dejavniki, ki prispevajo k pozitivnemu doživljanju turnega smučanja, so ustrezne vremenske in snežne razmere, zanesljivo obvladanje vsaj plužne tehnike krmarjenja, najnujnejša oprema (turne vezi in kože za vzpenjanje), ustreza telesna pripravljenost in dobro vodenje skupin ali posameznikov. Dejavniki, ki ne prispevajo k pozitivnemu doživljanju turnega smučanja, so neustrezne vremenske in snežne razmere, slabo smučarsko znanje in nezanesljivo krmarjenje, slaba telesna pripravljenost in neustrezna oprema (alpske vezi, brez kož za vzpenjanje).

4. Ugotovitve pod 1. in 3. točko bi kazalo kar najbolj upoštevati pri izobraževalnih akcijah, ki spodbujajo razvoj turnega smučanja. Pogoj za udeležbo mora biti obvladanje vsaj plužne tehnike. Če je le mogoče, je treba načrtovani termin za turni smuk ali tečaj prestaviti, če vremenske in snežne razmere niso najboljše. Še posebno velja takšen napotek za posameznike in zasebne družčine.

Opomba: Glede na to, da mora biti poročilo sleherne raziskave popolnoma 'čisto', tako da morebitni ponavljalci poskusa lahko tega opravijo na enak način na enakem, podobnem ali drugačnem vzorcu, je potrebno priložiti naslednji obračun ocenjevalnih točk:

Na razpolago je bilo 486 ocenjevalnih točk (162 vprašancev po 3 točke).

41 vprašancev, ki so pozitivno doživljali turno smučanje, je navedlo samo prvi (najmočnejši) razlog, torej je njihovih 82 točk upoštevanih v tabeli motivov, 41 točk (8,4 %) pa je ostalo 'neizkoriščenih'.

'Negativnih' točk (odgovori pod 3.1. in 3.2.) je bilo 18 (6 vprašancev po 3 točke), kar je treba upoštevati pri naslednjem skupnem obračunu točk:

Positivni odgovori 427 točk (88,1 %).

'Neizkoriščene' točke 41 točk (8,3 %).

Negativni odgovori 18 točk (3,6 %).

Skupaj 486 točk (100 %).

Pa bo pomlad prišla...

HELENA GIACOMELLI

*... in spet
bodo vzcvetele
rože nemira
in vzletele
ptice hrepenenj
preko dišečih gorskih trat
v jasno dalj.*